

Errata *Bergen in brokken*

Als afsluiting van het jubileumjaar van de Geschiedkundige Kring verscheen eind 2018 het boek *Bergen in brokken*. Uit de reacties bleek dat dit met veel enthousiasme werd ontvangen. Er zijn zelfs extra exemplaren gedrukt vanwege de grote vraag vanuit de boekhandel.

Naast enthousiasme waren er van enkele lezers ook kanttekeningen. De redactie van het boek heeft met grote inzet de opmerkingen van deze lezers over de foto's en de teksten van *Bergen in brokken* bestudeerd. Er is voor gekozen om een lijst van errata te maken van die zaken waar feitelijke fouten aan de orde zijn. Op- en aanmerkingen over de interpretatie van de historie en/of niet verifieerbare feiten laten we in deze lijst buiten beschouwing. Interpretatie is immers het recht van de betreffende scribent.

Het wordt aangeraden deze lijst in het boek te bewaren.

hfd

st.	blz.	wijziging
1	12	Fotobijschrift: "De kieren tussen de planken werden met een klei-achtige substantie (pot-aarde genoemd) dichtgesmeerd." Aanvulling: op de foto dhr. Landa.
2	17	Naam ingenieur ontmanteling: F.W. van Gendt.
2	20	Aanvulling: zijn twee jaar jongere broer Hermanus werkte daarvoor ook in het bedrijf.
9	60 e.v.	Fotovermelding: foto Marius Broos.
11	70	Op de gebruikte kaart is het gemaal Hazen niet te zien, wel de locatie.
13	81	Willem Johannes Verberkmoes ging na zijn huwelijk in 1903 op het adres

		Wouwsestraat 4-4a wonen.
15	91	Fotobijschrift: Nellie Musters achter de toonbank in 1995. Collectie WBA.
18	111	Fotovermelding: foto Marius Broos.
	112	Aanvulling: De "Algemeene Expeditie Onderneming" is overgegaan in de "Algemeene Transport Onderneming", een dochter van de Staatsspoorwegen.
19	115	Het echtpaar Goedschalk-van Simmeren is in 1855 niet gaan wonen in het huidige pand Steenbergsestraat 7 (Café De Markies) maar in het pand ernaast op het Beursplein (een gedeelte van het huidige "Eten-Drinken-Slapen bij Van Ee").
	118	Fotobijschrift: Moeregrebstraat 8 behoorde tot Smederij van Geel, niet de panden 10 t/m 16.
20	123	Aanvulling: Marinus Johannes Massa kocht het pand Kettingstraat 16 in 1886.
	126	Greet Landa was de meisjesnaam van Margaretha Teunissen. "Teunissen" werd ook geschreven als "Theunissen".
21	135	Aanvulling: bronnen: WBA, archiefnummer 7.A, archief van de gemeente Bergen op Zoom, serie hinderwetvergunningen, 1875-1925. WBA, archiefnummer 8, archief van de gemeente Bergen op Zoom, 1926-1971. WBA, archiefnummer 8.A, archief van de gemeente Bergen op Zoom, 1926-1971, serie hinderwetvergunningen. WBA, archiefnummer 15, archief van de gemeente Bergen op Zoom, 1972-1996, be-

- stuursdienst, voorheen gemeentesecretarie. WBA, archiefnummer 15.A, archief van de gemeente Bergen op Zoom, 1972-1996, serie hinderwet- en milieuvergunningen. WBA, archiefnummer 71, archief van de gemeente Bergen op Zoom, sector ruimtelijke ontwikkeling en beheer, met voorgangers, 1860-1996.
- WBA, archiefnummer 68, archief van de gemeente Bergen op Zoom, serie bouwvergunningen, 1867-2002.
- 23 141 Verbetering: ... op 12 maart 1897 vraagt N.D. Scheffelaar (gehuwd met J.P. Vetten).
- 25 152 Aanvulling: foto KLM Aerocarto.
- 154 Officiële namen van de fabrieken waren "Laane, Rogier, Daverveldt en Compagnie", "Van der Linden en Compagnie" en "NV Suikerfabriek voorheen Van der Linden en Co."
- 155 "N.V. Zoutziederij J. Kok & Zn." moet zijn "N.V. Zoutziederij Gebr. Juten en Co."
- 157 Aanvulling betreffende sloop: delen van muren van de moutsuikerfabriek en de goederenloods zijn (ingebouwd) nog aanwezig.
- 27 167 Bolwerk Zuid moet zijn Bolwerk-Zuid; P. de Nijs.
- 28 173 Naam moet zijn: Helena Seraphina Maria de Meulemeester; zij gaan na hun huwelijk wonen in de Stationsstraat 30; tekst moet zijn: de stenen bloembak: "Water, vuur en haard hebben mij gebaard"; er waren zeven kinderen en "tante Zus" was zijn dochter Maria, zus genoemd, die in de villa bleef wonen; de heer J.P.M. Tholenaar, pensionhouder, heeft het pand gekocht.
- 29 177 De naam "Maylust" is waarschijnlijk al in de negentiende eeuw veranderd in "Meilust"; van de bouw in 1905 was firma "De Mol en Keij" de architect; Franciscus M.J. Goossens is overleden in 1939.
- 31 187 "Dorpsstraat nummer 13 in Halsteren werd rond 1893 gebouwd; de architect was C.P. van Genk; het doktershuis kwam gereed in 1878.
- 34 204 Notaris was Willem Jan van Gruting.
- 206 Fotobijschrift: de vier wielerkinderen Riet, Jo, Sjaan en Corrie Hopmans op de Scheldebaan, foto 1939/1940.
- 37 221 Door de eerwaarde pastoor Raaymakers werd in 1909 een aanvraag ingediend.
- 39 231 "restant van de Nieuwe Haven" moet zijn "gedeelte van de Nieuwe Haven".
- 40 239 "Asselbergstraat" moet zijn "Asselbergsstraat".
- 240 Uitbater was Antonius Cleiren (zijn vrouw was Dorothea van Opdorp).
- 41 245 Vanaf eind 1836 was er onderwijs voor meisjes in de huidige Korenbeursstraat; op 13 november 1871 vond de aanbesteding plaats; op 17 juli 1873 opende de Antonius-school zijn deuren.
- 42 249 Moeregrebstraat 62 moet zijn Moeregrebstraat 72.
- 43 256 De architect van de school aan de Van Dedemstraat was J.J. Hoornstra; de zin "Als de vestingwerken beginnen" klopt niet: er zit 30 jaar tussen de oplevering van de geslechte vestinggronden en de bouw van de school.
- 259 Fotobijschrift: de school bevond zich links van het getoonde complex.
- 45 267 Aanvulling: "Een deel van de paters ..." werd ook ondergebracht in Bergen op Zoom.
- 47 280 Fotobijschrift: zittend is rector Smits en staand pastoor Jooren.

De redactie van *Bergen in brokken* dankt de kritische lezers voor hun opmerkingen.